

Pædagogisk grundlag i Klynge H 2022-2023

Børnesyn

I Klynge H er vores børnesyn i overensstemmelse med vores menneskesyn, og drejer sig om den måde vi møder børn, forældre og hinanden på. Vi mener at alle har gode intentioner bag deres handlinger, og skal mødes med det udgangspunkt, at vi ønsker at forstå. Når man tager det udgangspunkt, bliver man undersøgende fremfor dømmende, og via forståelsen kommer anerkendelsen, og dermed følelsen af at blive set og hørt. Dette danner grundlag for opbygningen og den videre udvikling af identitet, at blive defineret positivt, og dermed at fortsætte med at have et godt selvbillede. I klynge H har dét at være barn en værdi i sig selv. Børn har ret til at være børn, til at være forskellige og udvikle sig i forskelligt tempo, hvilket er med til at understøtte *lige muligheder for alle børn*.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi lytter lige så meget som vi taler
- ◇ Vi spørger og prøver at forstå
- ◇ Vi guider børnene og skælder ikke ud
- ◇ Vi tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone, og møder barnet med positive krav og forventninger

Dannelse og børneperspektiv

Hvis vi vil danne borgere, som føler sig kompetente til at deltage i samfundet, skal vi starte tidligt. Deltagelse, og det at blive lyttet til, er en vigtig del af børns individuelle og demokratiske dannelse. En væsentlig del af børns rettigheder er at blive hørt og behandlet som ligeværdige borgere. I Klynge H

inviterer vi børnene til at være aktivt deltagende og gennem medbestemmelse og medansvar giver vi dem en forståelse for, og oplevelse af, at være en del af demokratiske fællesskaber.

I praksis betyder det at:

- ◇ De voksne har ansvaret for at skabe rammerne, og at børnene oplever voksne der lytter og interesserer sig for deres perspektiv
- ◇ Børnene inddrages i beslutninger omkring deres hverdag. De mindste børn får betingede valg og større børn får friere valg
- ◇ Børnene har ret til at bestemme om de vil sove - vi bestemmer om de skal hvile sig
- ◇ Børnene har ret til at bestemme hvad de vil spise - vi bestemmer hvad der er at vælge imellem
- ◇ Børnene i løbet af dagen bestemmer hvad de vil lege med - vi giver dem mulighederne
- ◇ Børnene overvejende selv bestemmer hvem de vil lege med - vi støtter og vejleder med muligheder og hjælper med, at der tilbydes lege for alle børn.

Leg

Når vi mennesker skal lære, er en vigtig forudsætning at vi kan lege. Det er ret basalt gennem legen at læringen sker. At kunne afprøve noget nyt. At opstille "hvis vi nu siger at" "kan vi så".

I Klynge H ser vi legen som en helt central del af dagligdagen, og uanset hvilke vokseninitierede aktiviteter der sættes i gang, er det altid med udgangspunkt i en legende tilgang. Barnets leg er basal for barnets udvikling og egen meningsdannelse. I legen skaber børn en verden af mening og værdier, og deler herigennem livsverdener med andre børn. I legen sker konstante forhandlinger, hvor reglerne hele tiden bliver genforhandlet og aftalt. Leg karakteriseres af fantasi, spænding, lyst og engagement, hvor kreativitet, sprog og kropslige udtryk er flettet ind i hinanden. Legen er central for udvikling af sprog og kompetencer – og derved nødvendig for børns læring, kreativitet og evne til at skabe. Leg og læring er for barnet en helhed og ikke noget, der kan skelnes imellem eller adskilles.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi leger med børnene så de lærer at lege
- ◇ Vi planlægger målrettede vokseninitierede aktiviteter med udgangspunkt i leg
- ◇ Vi har indrettet os med beskyttede legezoner, så børnene forstyrres mindst muligt
- ◇ Vi støtter og vejleder børnene i legen, så legen hjælpes på vej
- ◇ Vi har legetøj der skaber mulighed for rollelege, konstruktionslege og parallelle lege
- ◇ Vi undersøger undringen med børnene, så fantasi, spænding og engagement understøttes

Læring

I Klynge H arbejder vi med et bredt læringssyn, og vi ved at læring foregår hele dagen – gennem leg, socialt samspil, hverdagens rutiner og planlagte aktiviteter. Det sker gennem leg, relationer, udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det sker når barnet er aktivt deltagende og aktivt involveret. Vi ser læring som en proces, hvor børnene skaber, ændrer og udvider deres færdigheder, deres indsigt og erkendelse, deres indstilling og viden. Læring er en dynamisk proces, og læring finder sted i en dynamisk relation mellem børn/voksne og barn/barn. Børn lærer gennem aktive handlinger og ved at afprøve i praksis og ved at blive understøttet i en nysgerrig tilgang. Det er vigtigt at barnet oplever en mening og relevans i den konkrete situation. Manglende mening kan hæmme børnenes læreproces.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi bruger og prioriterer tiden på hverdagens rutiner, for at børnene får mulighed for at være med
- ◇ Vi bruger og prioriterer tiden på at børnene lærer, at de selv kan og vi støtter og vejleder dem
- ◇ Vi tager udgangspunkt i børnenes initiativer, og hvad de er optagede af, når vi laver aktiviteter og projekter
- ◇ Vi har dagligt vokseninitierede aktiviteter, som de voksne har tilrettelagt og styrer, planlagt ud fra hvilken læring vi ønsker børnene skal tilegne sig
- ◇ Vi har voksenstøttede aktiviteter dagligt, hvor de voksne støtter barnets forslag, ideer og handlinger og vi spørger nysgerrigt og undrende ind (fælles vedvarende tænkning)
- ◇ Vi har børneskabte aktiviteter dagligt, hvor børnene leger spontant, ud fra de rammer og muligheder der er til stede, hvor den voksne er i baggrunden som støtte og vejledning

Børnefællesskaber

Børnegruppen udgør et socialt og kulturelt fællesskab som er altafgørende for børnenes trivsel. Deltagelse i børnefællesskabet bliver fundamentet for vores børns sociale liv og færdien i samfundet. Det er i børnefællesskabet at børnene skaber erfaringer med andre børn, indgår i sociale samspil og udvikler robusthed i forhold til at kunne indgå i fællesskaber. Det er i børnefællesskabet at vores børn udvikler deres sociale identitet, og hvor der sker selvudvikling og selvkendskab. I Klynge H mener vi, at alle børn har ret til at være en del af et børnefællesskab, og at det er de voksnes ansvar at skabe rammerne og kulturen i disse fællesskaber.

I praksis betyder det at:

- ◇ De voksne er bevidste om at de er forbilleder, når de omtaler børn, forældre og kollegaer
- ◇ De voksne positivt definerer alle børn, forældre og kollegaer i deres tilgang
- ◇ De voksne støtter og vejleder børn der har svært ved at indgå i fællesskaber til at tilegne sig kompetencer til dette
- ◇ De voksne er opmærksomme på at ingen børn er ufrivilligt alene og hjælper evt. leg i gang eller ind i en leg
- ◇ De voksne styrer overgange til f.eks. legeplads, så der ikke opstår tomrum for nogle børn
- ◇ De voksne deler børnene op i mindre grupper (aktiviteter, legegrupper eller få lov til at blive inde med en særlig ven) med blik for, at alle børn skal føle sig som en del af fællesskabet.

Pædagogisk læringsmiljø

Det pædagogiske læringsmiljø er til stede hele dagen, fra børnene kommer om morgenen, til børnene er hentet om eftermiddagen. I Klynge H arbejder vi bevidst med læringspotentialer, og vi prioriterer selvhjulpethed, fælles vedvarende tænkning og hermed at være nysgerrige med børnene i alle situationer. Når der opstår konflikter, griber vi dem som en mulighed for læring omkring konfliktløsning, kommunikationskompetencer og empati. Vi planlægger aktiviteter med udgangspunkt i effekt for børnene, ud fra deres nærmeste udviklingszone. Og vi er bevidste om indretningens og organiseringens betydning for de pædagogiske læringsmiljøer.

Vi sørger for at legetøj og materialer er til rådighed og i børnehøjde, og at det er placeret hvor det giver mening for barnet. Det gør vi fordi børnene skal kunne fordybe sig i legen og udvikle den, da det er når børnene er i "flow", de øjeblikke hvor verden forsvinder og det kun er legen der eksisterer, at læringen er

på sit højeste. Sidst men ikke mindst evaluerer vi løbende, lærer af tidligere erfaringer og derved har vi et udgangspunkt for vores egen læring.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi ser hele dagen og alle aktiviteter som læring. F.eks. når vi skal have tøj af og på, dække bord, tage mad og rydde af bordet – pædagogik gennem hele dagen
- ◇ Vi indretter alle stuer med legezoner, plads til parralleleg, rollelege, konstruktionslege og kreativitet, for at skabe de bedste rammer for læring
- ◇ Legetøj er i børnehøjde og tilgængeligt hele dagen
- ◇ Vi skaber mulighed for ro og fordybelse, ved at dele børnene i mindre grupper og ved at etablere afskærmede legezoner
- ◇ Personalet fordeles, så alle børn møder pædagogisk kvalitet
- ◇ Vi gør klar til leg, flere gange om dagen
- ◇ Vi prioriterer nogle gange tiden i garderoben højere end selve turen
- ◇ Vi prioriterer gode lærerige processer højere end fine produkter
- ◇ Vi igangsætter aktiviteter gennem hele dagen
- ◇ Vi har planlagte stuemøder med fast dagsorden, så alle får planlagt vokseninitierede aktiviteter ud fra børnenes perspektiv
- ◇ Vi planlægger aktiviteter frem i tiden, så dagene ikke tager hinanden
- ◇ Vi prioriterer læring og udvikling
- ◇ Vi stiller krav til faglighed for det personale vi ansætter
- ◇ Vi evaluerer løbende og ser på effekten. Opnåede vi hvad vi ville? Og efterfølgende justeres praksis

Forældresamarbejde

Forældresamarbejdet i klynge H tager udgangspunkt i, at vi er sammen i et forpligtende samarbejde, om at skabe de bedste udviklingsbetingelser for vores børn i de enkelte enheder.

I klynge H opdeler vi forældresamarbejdet som det uformelle, det formelle og det organisatoriske samarbejde.

Det uformelle består i den daglige snak i den enkelte enhed og på stuerne.

Det er når vi sammen siger godmorgen, og forældrene fortæller om der er noget vi skal være opmærksomme på, for at møde deres børn med forståelse. Det er når vi siger tak for i dag og taler sammen om hvordan dagen er gået. Det er også når vi kommunikerer på Aula, og informerer om fokuspunkter og aktiviteter i de enkelte enheder og på tværs af klyngen.

Det formelle samarbejde består af forældresamtaler mellem forældre og medarbejdere og evt. enhedens pædagogiske leder. Det er samtaler, hvor vi sammen taler om børnenes trivsel og udvikling, med udgangspunkt i både TOPI, sprogscreeninger, sprogtrappen og dialogprofiler fra Hjernen & Hjertet i Aula.

Det formelle samarbejde er også netværkssamtaler med vores tilknyttede fagpersoner, f.eks. sundhedsplejersker, tale/hørekonsulenter, psykologer og støttepædagoger, hvor der kan tales om handleplaner og videre tiltag.

Det organisatoriske samarbejde består af forældrerådene i de enkelte enheder og forældrebestyrelsen på tværs af klyngen. Vi afholder årligt valgt til forældreråd og forældrebestyrelse, og afholder 4 møder årligt i forældrerådene i de enkelte institutioner og forældrebestyrelsen i klynge H.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi altid ønsker at være i en åben dialog med forældrene omkring samarbejdet om deres børn
- ◇ Vi tilbyder en opstartssamtale inden, eller efter at barnet er startet i institutionen
- ◇ Vi tilbyder en overgangssamtale når barnet skal i børnehave
- ◇ Vi tilbyder en overgangssamtale når børn skal skrives op til skole/KKFO
- ◇ Vi tager altid initiativ til samtale, hvis vi har en bekymring eller ser et barn der ikke er i trivsel
- ◇ Ud over dette kan forældre altid bede om en samtale

Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner er en sammensat gruppe. Det kan være børn med en kronisk sygdom, børn som vokser op med et fysisk eller psykisk handicap, eller det kan være børn der vokser op med en kronisk sygdom. Det kan også være børn der vokser op under dårligere vilkår for udvikling og trivsel.

At være i en udsat position er ikke nødvendigvis altid statisk. Børn kan af mange forskellige årsager være løbende eller kortvarigt, i en udsat position i fællesskabet. Et barn kan blandt andet være i en udsat position i en begrænset periode, når der sker en begivenhed som f.eks. en skilsmisse, et dødsfald i nærmeste familie, eller lign.

Vi ønsker at møde alle børn med ligeværd og respekt. Derfor skal indsatsen og varigheden af indsatsen altid differentieres efter børnenes behov.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi møder alle børn med en anerkendende tilgang
- ◇ Vi understøtter at alle børn skal inkluderes i et børnefælleskab
- ◇ Det er medarbejdernes ansvar at være opmærksomme på børnenes forudsætninger for deltagelse
- ◇ Det er medarbejdernes ansvar, at barnet bliver guidet og understøttet i samspillet
- ◇ Vi anvender TOPI to gange om året, for at skærpe bevidstheden om trivsel og udvikling i børnegruppen
- ◇ Vi arbejder systematisk med SMTTE-modeller, for at sikre løbende evaluering af vores tiltag
- ◇ Vi indkalder til samtale med forældre, så snart der opstår en bekymring
- ◇ Vi udarbejder en handleplan for alle børn der er i en udsat position
- ◇ Vi bruger ressourceforum til løbende refleksion og sparring omkring bekymringer og fællesskaber
- ◇ Vi anvender den tværfaglige support i tæt samarbejde med forældrene

Sammenhæng til børnehaveklassen - forberedelse til livet

Vi tager udgangspunkt i hvilke kompetencer børnene skal have for at de kan opleve en tryk overgang til skolen og de kompetencer vi kan give børnene, så det har lyst til at gå i skole og dermed får mulighed for at trives i skolen. Dette arbejde starter første dag i vuggestuen.

Selvhjulpethed - Selvstændigheden i selv at kunne tage tøj af og på. Selvværdet barnet oplever når det mestrer noget nyt. At kunne tage vand når man er tørstig. Gå på toilettet på egen hånd. Senere bliver det at kunne løse en uoverensstemmelse, kunne hente hjælp og vide hvornår man gør hvad.

Sprog – At kunne formulere hvad man ønsker at sige. At kunne lege med sproget og bruge sproget i leg. At kunne indgå socialt, jeg er ked af det, konfliktløse, selvregulering, mm.

Kognitiv tænkning - At kunne tænke kreativt og i metaperspektiv. At være i stand til at kunne se tingene fra andres eller et andet perspektiv. At tænke ud af boksen.

Sociale evner – At kunne samarbejde og indgå i sociale fællesskaber. At kunne gå på kompromis, og også vide hvornår man skal stå fast. + konfliktløsning

Selvregulering – At kunne behovsudsætte og ikke handle på umiddelbare indskydelser og at kunne blive i en aktivitet i længere tid ad gangen

Det sidste år er fokus alt dette og samtidig målrettet forventninger til at gå i skole/KKFO. Hvilke tanker har børnene. Er der noget børnene undrer sig over. Det kan være "hvad er der i en madpakke?", "Hvordan kommer man mon på toilettet?", "Hvad betyder den klokke, der ringer?". Når vi sammen med børnene får aflivet eventuelle bekymringer, skaber vi en tryk overgang for børnene. I efteråret før børnene stopper, udfylder personalet sammen med forældrene overleverings udtalelser til skolen. Disse udtalelser hedder KBH overgang og laves for at hjælpe skolen med klasse sammensætning først og fremmest. Senere for at lærer kan møde barnet med forståelse og viden.

I praksis betyder det at:

- ◇ Vi samarbejder med forældrene om en fælles indsats fra den første dag i institutionen
- ◇ Vi tager udgangspunkt i børnenes og forældrenes bekymring og tanker om skole/KKFO og undersøger dette
- ◇ Vi besøger den tilknyttede skole/KKFO som vi er tilknyttet i Stærkt Samarbejde.
- ◇ Samarbejder med den tilknyttede skole/KKFO om forventninger til børnene
- ◇ Vi klæder børnene på til at blive livsduelige, så de klarer skolestarten bedst muligt